

KONCEPCJA

FUNKCJONOWANIA I ROZWOJU

Szkoły Podstawowej Nr 3 im. kpt. Stanisława Betleja w Kłodzku

„Dobra szkoła – efektywna szkoła”

Ryszard Ryll

57-420 Radków

ul. Piastowska 27/10

Koncepcja
funkcjonowania i rozwoju
Szkoły Podstawowej Nr 3 im. kpt. Stanisława Betleja w Kłodzku

„Dobra szkoła – efektywna szkoła”

1. Szkoła jako organizacja.

Szkoła – jako organizacja - jest instytucją oświatowo – wychowawczą zajmującą się kształceniem i wychowaniem dzieci, młodzieży i dorosłych, stosownie do przyjętych w danym społeczeństwie celów i zadań oraz koncepcji edukacyjnych i programów. Osiąganiu tych celów służy odpowiednio wykształcona kadra, nadzór pedagogiczny, baza lokalowa, wyposażenie oraz zabezpieczenie budżetu pochodzące ze skarbu państwa, organów prowadzących lub innych źródeł. Rozwój organizacyjny szkoły wymaga więc gotowości nauczycieli do podjęcia trudnego procesu, poczucia odpowiedzialności za własną szkołę i chęci wprowadzenia zmiany we wszystkich obszarach życia szkoły w celu poprawy warunków pracy i podniesienia jakości pracy szkoły.

Szkoła powinna więc być miejscem doskonalenia się wszystkich. Proces organizacyjnego uczenia się w „szkole jako uczącej się organizacji” powinien następować jednocześnie w trzech płaszczyznach:

- szkoły, jako całości,
- zespołu nauczycieli,
- zespołu uczniów;

Jeżeli doskonalenie się nie ma wpływu na wyniki pracy uczniów, to jest jedynie powierzchowne. Mówiąc więc o doskonaleniu w „uczącej się szkole” należy mówić o „wewnętrznym doskonaleniu się szkoły jako określonej całości” tj. zespołu nauczycieli i uczniów. Wyniki pracy uczniów to nie tylko wyniki nauczania, ale rezultat całościowego oddziaływania szkoły na młodego człowieka.

Warunkiem rozwoju szkoły jako organizacji jest odpowiedni zespół ludzi zdających sobie sprawę z tego, że tylko refleksja nad tym jak jest, a jak może być jest motorem napędowym dochodzenia do doskonałości.

Rolą dyrektora – menadżera w takiej szkole jest uświadomienie tego wszystkim nauczycielom oraz stworzenie warunków do osobistego rozwoju poprzez rozwój profesjonalny (podnoszenie kwalifikacji, umiejętności, jakości...) – a tym samym do rozwoju placówki. Aspekty rozwoju szkoły jako organizacji mają tę samą wagę i wartość. Bez osobowego rozwoju nauczycieli nie możliwy jest ich rozwój profesjonalny, a w takiej placówce brak jest sprzyjającego klimatu do jej rozwoju jako całości.

2. Podstawa programowa a kompetencje kluczowe ucznia i nauczyciela.

W każdej „żyjącej” szkole – mimo, że jest ona „dobra” – istnieje potrzeba zmiany na lepsze. U nauczyciela, czującego się pełnoprawnym i odpowiedzialnym ogniwem „szkoły jako organizacji”, pojawia się wówczas szereg pytań, na które szuka odpowiedzi : „jak jest, a jak być powinno ?”, „jak jest, a jak być może ?”, „jak usprawnić podejmowane działania praktycznie, skutecznie,.. ?”, Wtedy podejmuje działania związane z rozwojem szkoły a tym samym podnoszeniem jakości jej pracy. Działania takie muszą być zaplanowane, przemyślane, przeanalizowane w różnych aspektach – tak, aby w efekcie uzyskanych zamierzony skutek – czyli osiągnąć podstawowe cele edukacji określone w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z dnia 15 stycznia 2009 r. Nr 4, poz. 17)*. Kształcenie ogólne w szkole tworzy fundament wykształcenia – szkoła powinna łagodnie wprowadzać uczniów w świat wiedzy, dbając o ich harmonijny rozwój intelektualny, etyczny, emocjonalny, społeczny i fizyczny. Zgodnie z ww. *Rozporządzeniem* celem kształcenia ogólnego w szkole podstawowej jest:

1. przyswojenie przez uczniów podstawowego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyki, dotyczących przede wszystkim tematów i zjawisk bliskich doświadczeniom uczniów;

2. zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
3. kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego należą:

1. czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa;
2. myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;
3. myślenie naukowe – umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
4. umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych, zarówno w mowie, jak i w piśmie;
5. umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno - komunikacyjnymi;
6. umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
7. umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;
8. umiejętność pracy zespołowej.

Zawód nauczyciela osadzony jest w kontekście uczenia się przez całe życie. W świetle zestawu kompetencji kluczowych podstawowym zadaniem nauczyciela jest wykształcenie u młodych ludzi:

- postawy i nawyków do uczenia się przez całe życie,
- ustawicznego zdobywania nowej wiedzy i umiejętności,
- samodzielnego korzystania z zasobów informacyjnych
- zdolności współpracy z innymi i rozwiązywania problemów.

Podstawa programowa podpowiada nauczycielom czego mają uczyć, jakich umiejętności oraz jakich efektów kształcenia oczekuje się od ich pracy. Rolą dyrektora współczesnej szkoły jest wspomaganie oraz zorganizowanie wsparcia i pomocy nauczycielom w doborze odpowiednich metod, środków oraz form nauczania i wychowania aby osiągnąć wymagane cele. Jednocześnie – poprzez właściwe zorganizowanie wewnątrzszkolnego doskonalenia - „przymuszenie” nauczycieli do refleksji, uświadomienie odpowiedzialności za losy szkoły, pobudzenie ich do aktywności, wyeliminowanie czynników hamujących szeroko rozumiany rozwój, doprowadzenie do faktycznego, samoistnego podniesienia jakości pracy nauczyciela poprzez systematyczne pogłębienie przez niego wiedzy i zdobywanie nowych umiejętności mających być wyznacznikiem jego wartości czy pozycji w środowisku i wpływających w istotny sposób na zmianę jakości pracy szkoły oraz zaspokojenie potrzeb edukacyjnych uczniów. Jednym słowem stworzenie warunków sprzyjających systematycznemu zdobywaniu kolejnych kompetencji kluczowych takich jak:

- umiejętność poznawania i kształtowania własnej osobowości, swoich możliwości i wiedzy,
- znajomość sposobów prawidłowego komunikowania się z dziećmi, rodzicami oraz innymi nauczycielami,
- umiejętność planowania, organizowania i oceniania własnego uczenia się/nauczania,
- znajomość metod i technik właściwego monitorowania i diagnozowania poziomu osiągnięć uczniów w zakresie umiejętności ogólnych oraz kompetencji w danym wieku rozwojowym,
- znajomość pracy z grupą i pracy indywidualnej w ramach normalnego toku zajęć z klasą oraz sytuacjach poza nimi,
- umiejętność stosowania w codziennej pracy zasad psychologii i pedagogiki,
- umiejętność operowania informacjami i efektywnego posługiwania się technologią informacyjną,
- umiejętność skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach,
- umiejętność efektywnego współdziałania w zespole,
- umiejętność rozwiązywania problemów w twórczy sposób.

Rolą dyrektora – menadżera w takiej sytuacji będzie odpowiednie przeszkolenie rady pedagogicznej w zakresie kompetencji kluczowych nauczyciela we współczesnej szkole i ich znaczenia w rozwoju osobistym, szkoły jako całości a tym samym właściwym przygotowaniu uczniów do sprawdzianu po II etapie edukacji.

3. Rola i umiejętności dyrektora we współczesnej szkole.

Od dyrektora – menedżera współczesnej szkoły wymaga się umiejętności technicznych, społecznych i koncepcyjnych. Aby zapewnić jak najlepsze funkcjonowanie szkoły, należy podejmować wiele działań dotyczących obszarów funkcjonowania szkoły, którymi są: kształcenie, opieka i wychowanie oraz organizacja. W związku z tym zadania będą wymagały nieustannego starania o jak najwyższą jakość szkoły. Mam świadomość, że dążenie do realizacji tych celów wyznacza dyrektorowi szczególną rolę, który powinien:

- dbać o odpowiednią atmosferę w pracy,
- integrować wszystkich pracowników szkoły w poczuciu odpowiedzialności za szkołę jako organizację,
- umiejętnie wykorzystywać potencjał i inwencje twórcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych, rodziców oraz uczniów,
- inspirować i wspierać rozwój zawodowy wszystkich pracowników szkoły,
- promować efektywne formy doskonalenia nauczycieli i pracowników niepedagogicznych.

Współczesny dyrektor szkoły ma nie tylko spełniać funkcję kierownika, doskonale prowadzić dokumentację i składać sprawozdania, lecz powinien także pełnić rolę lidera, menadżera, kreatywnego doradcy, dobrego negocjatora oraz szefa szanującego i przestrzegającego prawa pracownicze. Uważam, że współcześnie wymagać należy od dyrektora umiejętności budowania własnej, indywidualnej koncepcji pracy szkoły, a także organizacji nadzoru pedagogicznego, która umożliwi kontrolę osiągania wymagań zachowując harmonię z obowiązującymi przepisami prawa. Jest to oczywiście możliwe do osiągnięcia poprzez ciągłe doskonalenie, wymianę doświadczeń, korzystanie z informacji przekazywanych przez osoby reprezentujące organy prowadzące czy nadzorujące, nauczycieli, innych pracowników szkoły i inne

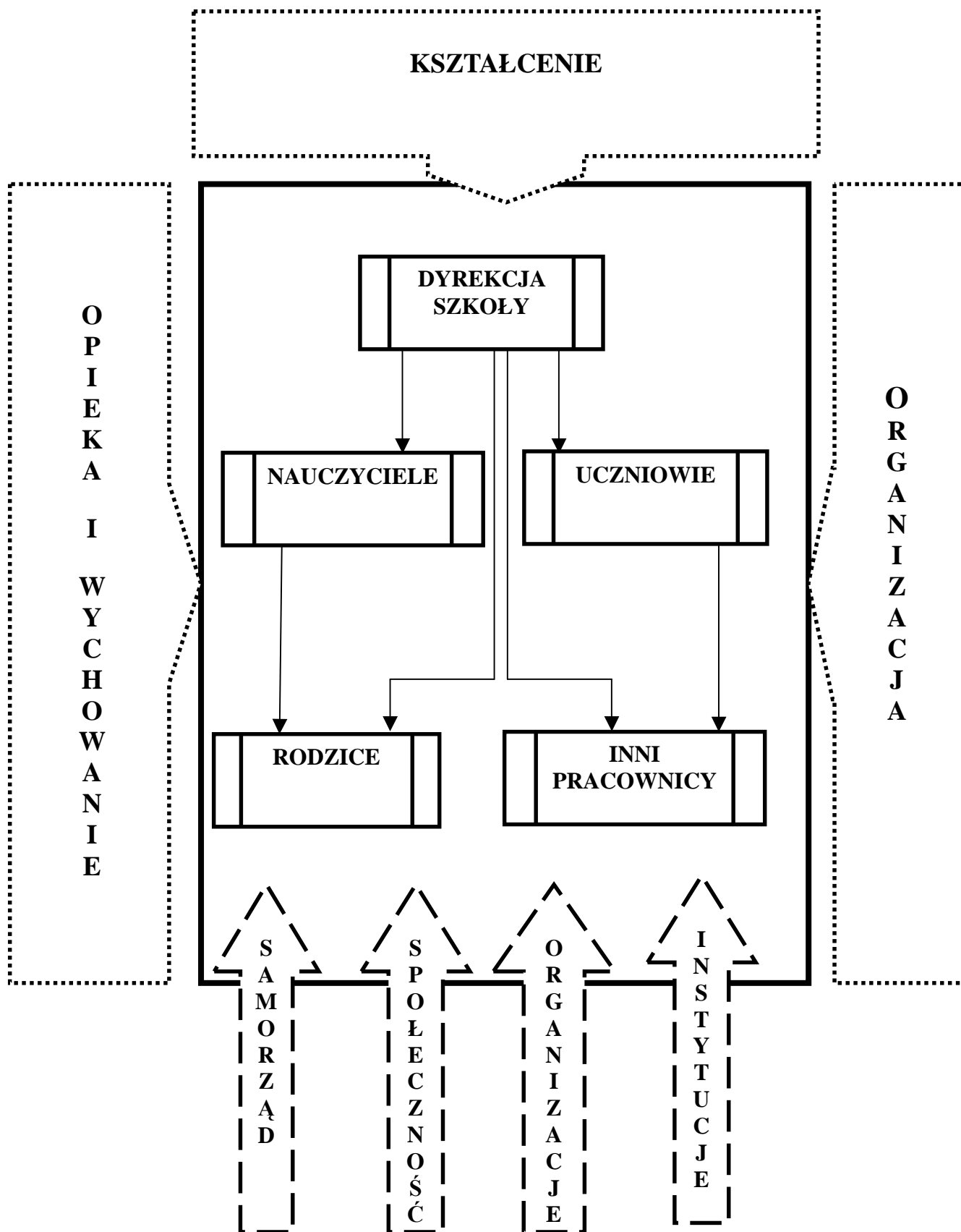
osoby zaangażowane w pracę szkoły. Sprawne kierowanie szkołą to umiejętność, którą należy weryfikować na bieżąco i wciąż udoskonalać. Jakość pracy szkoły w dużym stopniu zależy od jakości pracy dyrektora. I to nie pracy za biurkiem lecz pracy związanej ze współdziałaniem z nauczycielami i uczniami, w mądrym słuchaniu ludzi i konsekwentnym dążeniu do realizacji celów, w myśl motto, które towarzyszy mi od początku mojej kariery zawodowej: „*Rozwój to ciągłe działanie, doskonalenie, tworzenie*”.

3. Moja misja i wizja szkoły.

Współczesna szkoła musi służyć dzieciom, rodzicom i społeczeństwu. Te trzy składniki powinny się wzajemnie zintegrować. To cel, który powinien przyświecać dyrektorowi – menadżerowi, to cel, który powinna postawić sobie cała szkoła. Nieznajomość szkoły przez środowisko, jak i odwrotnie powoduje, że inne są dążenia, inne oczekiwania a inne efekty pracy. Młodzi ludzie kończąc szkołę potrzebują wykształcenia mającego na celu rozwijanie świadomości opartej na wspólnym dziedzictwie duchowym, kulturowym i wolnościowym. Szkoła we współpracy z domem rodzinnym i środowiskiem ma za zadanie wspomaganie emocjonalnego, intelektualnego, duchowego i fizycznego rozwoju dziecka do wyboru drogi życiowej, samodzielnego życia w społeczności europejskiej. Moim celem jest stworzenie nowoczesnej, sprawnie zarządzanej placówki oświatowej, zaspakajającej oczekiwania lokalnego środowiska, pozytywnie wyróżniającej się wśród innych szkół Ziemi Kłodzkiej. Zgodnie z ideą planowania w oparciu o wizję przyszłości chciałbym stwierdzić, że Szkoła Podstawowa Nr 3 im. kpt. Stanisława Betleja w Kłodzku jest placówką:

- bezpieczną i przyjazną dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- tworzącą dobrą atmosferę pracy i nauki,
- zapewniającą współdziałanie rodziców w wychowaniu i kształceniu dzieci,
- umożliwiającą poszerzanie i realizację zainteresowań,
- zapewniającą wysoki poziom nauczania,
- zatrudniającą wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną,
- oferującą nowoczesną bazę dydaktyczną umożliwiającą realizację przyjętych programów,
- zmierzającą do wychowania człowieka aktywnego i twórczego.

Aby proponowana przeze mnie wizja stała się rzeczywistością poniżej przedstawiam konkretne cele strategiczne jako fakty dokonane w poszczególnych obszarach funkcjonowania szkoły.



4. Cele strategiczne w poszczególnych obszarach do Szkoły Podstawowej Nr 3 im. kpt. Stanisława Betleja w Kłodzku.

KSZTAŁCENIE

CEL STRATEGICZNY	PROPOZYCJA DZIAŁAŃ
Uczniowie naszej szkoły uzyskują stały przyrost wiedzy i umiejętności, zgodnie ze swoimi możliwościami oraz potrzebami	<ul style="list-style-type: none">• dostosowanie programów nauczania do wymogów zawartych w podstawie programowej poprzez dogłębne przeanalizowanie dotychczasowych w zespołach przedmiotowych;• stworzenie możliwości rozwijania indywidualnych zdolności i zainteresowań tak, aby żaden talent nie został zmarnowany (wdrożenie elementów programu ARFA: „Od zdolnego do geniusza”) jak również nie zagubił się żaden uczeń o mniejszych predyspozycjach edukacyjnych (w myśl zasady, że każdy ma jakiś talent, tylko należy go dostrzec);• eksponowanie sukcesów uczniów przy okazji zebrań z rodzicami, na gazetkach szkolnych czy na stronie internetowej szkoły;
Uczniowie naszej szkoły są laureatami konkursów przedmiotowych na szczeblu powiatowym i wojewódzkim	<ul style="list-style-type: none">• wybór konkursów proponowanych przez różnych organizatorów;• motywowanie uczniów do udziału w konkursach na szczeblu szkolnym, powiatowym i wojewódzkim;• motywowanie nauczycieli do przygotowywania uczniów;• eksponowanie sukcesów w lokalnej prasie czy lokalnej telewizji podkreślając, że sukces ucznia jest również sukcesem pracującego z nim nauczyciela, rodziców i szkoły;

CEL STRATEGICZNY	PROPOZYCJA DZIAŁAŃ
<p>Proponujemy różnorodne, dostosowane do potrzeb i zainteresowań uczniów, zajęcia pozalekcyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie ankiety wśród uczniów dotyczącej zajęć pozalekcyjnych; • zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem tzw. „godzin karcianych” • opracowanie harmonogramu zajęć – rozważenie możliwości zorganizowania ich rano przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych; • zorganizowanie biblioteczki z programami zajęć pozalekcyjnych;

OPIEKA I WYCHOWANIE

CEL STRATEGICZNY	PROPOZYCJA DZIAŁAŃ
<p>Nasza szkoła rozwija samorządność uczniowską, stwarza warunki do ponoszenia odpowiedzialności oraz brania pod uwagę punkt widzenia uczniów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaproponowanie uczniom i ich rodzicom konkursu pt.: „Potyczki klasowe”, którego celem będzie kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych, rozwijanie samorządności, szacunku dla innych i samego siebie jak również zintegrowanie uczniów w działaniach poprzez zdrową i pożyteczną rywalizację; idea „Potyczek klasowych” polega na tym, że przez dany okres (np. tydzień) dana klasa jest współgospodarzem szkoły i ma za zadanie w tym czasie organizować życie wewnętrzne szkoły, wykonać prace na rzecz szkoły, brać odpowiedzialność za jej wygląd zewnętrzny i wewnętrzny, itp.; • włączenie do kalendarza imprez Dnia Samorządności (21 marca), podczas którego uczniowie i ich rodzice „biorą władzę w swoje ręce”;

CEL STRATEGICZNY	PROPOZYCJA DZIAŁAŃ
<p>Integrujemy się ze środowiskiem lokalnym współpracując według ustalonych zasad oraz promujemy swoją działalność w tym środowisku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nawiązanie stałej współpracy z Muzeum Ziemi Kłodzkiej oraz Kłodzkim Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji; • przygotowanie imprez środowiskowych z okazji Dni Kłodzka (np. cykl „Kłodzko dawniej i dziś oczami uczniów „trójki”); • zorganizowanie Festynu Rodzinnego z okazji Dnia Dziecka, podczas którego rywalizacja drużyn składających się z uczniów, rodziców i nauczycieli jest świetną okazją do zintegrowania się ze środowiskiem;
<p>Realizujemy program: „Dobra szkoła – efektywna szkoła”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie programu „Dobra szkoła – efektywna szkoła”, którego celem będzie praktyczne wdrożenie ośmiu kompetencji kluczowych jako zestawu najważniejszych kompetencji, bez których nie można kształtować kompetencji pozostałych, określonych w „Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie” z dnia 18 grudnia 2006r.; • prowadzenie warsztatów umożliwiających nauczycielom kształtowanie kompetencji kluczowych podczas zajęć edukacyjnych;

ORGANIZACJA

CEL STRATEGICZNY	PROPOZYCJA DZIAŁAŃ
<p>Przedsiębiorcze zarządzanie szkołą sprzyja pozyskiwaniu środków finansowych z różnych źródeł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • racjonalne wykorzystywanie środków finansowych przyznanych w planach finansowych na dany rok poprzez systematyczne analizowanie wydatków i szukanie ekonomicznych rozwiązań; • organizowanie – wspólnie z Radą Rodziców – imprez środowiskowych (np. Bal Charytatywny, Festyn Rodzinny, itp.); • udział w projektach edukacyjnych; • udział w projektach finansowanych lub współfinansowanych ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
<p>Szkoła zarządzana jest w sposób nowatorski, twórczy i efektywny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • koncepcyjne, strategiczne, poszukujące i twórcze planowanie służące osiągnięciu zamierzonych celów najkorzystniejszych dla szkoły jako całości; • kierowanie poprzez współdziałanie, delegowanie uprawnień, przekonywanie i motywowanie, rozumienie innych ludzi i poznawanie ich poglądów oraz tworzenie właściwego klimatu pracy; • inspirowanie nauczycieli do twórczych działań, wspieranie, wskazywanie kierunków działań, stworzenie atmosfery zaufania; • poprzez kulturę osobistą, właściwy sposób bycia, pozytywne i profesjonalne odbieranie w środowisku promowanie szkoły, jej oferty edukacyjnej, nauczycieli a tym samym stworzenie klimatu szkoły sprzyjającego osiągnięciu wysokiej jakości kształcenia i wychowani i pozyskiwaniu uczniów spoza własnego obwodu;

CEL STRATEGICZNY	PROPOZYCJA DZIAŁAŃ
Traktujemy szkołę jako uczącą się organizację	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i realizowanie programu „Supporting”, którego celem będzie stworzenie systemu wzajemnego wspomagania się nauczycieli w sprostaniu wyzwaniom stawianym przez reformę oświaty i współczesny świat; w ramach tego programu przewiduję doskonalenie wewnętrzne nauczycieli polegające na prezentowaniu dobrych praktyk służących podnoszeniu jakości własnej pracy a tym samym jakości pracy szkoły jako organizacji;

5. Zakończenie.

„Dobra szkoła – efektywna szkoła” powinna być twórcza i autorska dająca możliwość wszechstronnego rozwoju zarówno uczniom jak i nauczycielom. Ucząca praktycznych zasad demokracji i tolerancji, odpowiedzialności za siebie i swoje otoczenie, pokazująca czym jest działanie dla wspólnego dobra.

W procesie edukacji uczniowie muszą być czynni a nauczyciele powinni stać się przewodnikami i wynalazcami twórczych strategii uczenia się. Szkoła powinna umożliwiać realizację dobrych pomysłów, organizowanie własnego warsztatu pracy czy wdrażanie autorskich programów.

Rolą dyrektora jest skorelowanie wszelkich działań nauczycieli, uczniów i rodziców, tak aby zdobywanie wiedzy i umiejętności nie było oderwane od realiów życia a edukacja kojarzyła się jako trwający całe życie proces rozwoju intelektualnego i emocjonalnego zarówno niezależnej jednostki jak i demokratycznego społeczeństwa.

Zdaję sobie sprawę, że przedstawiona przeze mnie koncepcja funkcjonowania i rozwoju Szkoły Podstawowej Nr 3 im. kpt. Stanisława Betleja jest tylko dużym zarysem, propozycją i nie daje odpowiedzi na wszystkie problemy i zagadnienia, dlatego też jestem otwarty na dyskusję, wyjaśnienia i pytania Szanownej Komisji Konkursowej.